Quickscan natuuronderzoek

FPK Oldenkotte

ECOCHORE natuurtechniek

Inventarisatie, advisering en ontwikkeling

juli 2010
rapportnr: 10261

Dit rapport is gedrukt op 100% FSC-papier

Quickscan natuuronderzoek

FPK Oldenkotte

Beknopt overzicht van de inventarisatiegegevens

Quickscan natuuronderzoek
FPK Oldenkotte

In opdracht van:

FPK Oldenkotte
Kienvenneweg 18
7157 CC Rekken
Contactpersoon: Dhr. F.J.H. ter Huurne

Uitgevoerd door:

Ecochore Natuurtechniek
Ruiterweg 8
7152 DE EIBERGEN
T 0544-350297
M 06-15904121
E info@ecochore.nl
I www.ecochore.nl
Auteur B. Voerman
Veldwerk: B. Voerman

juli 2010

Dit rapport is gedrukt op 100% FSC-papier

Foto voorzijde: achterzijde kliniek met op de voorgrond tijdelijke woonunits.

Inhoud

1. Aanleiding en doel 4
2. Inventarisatieopzet en gebiedsbeschrijving 5
2.1 Onderzoeksmethodiek 5
2.2 Gebiedsbeschrijving 5
2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn 6
2.4 Geplande werkzaamheden 7
3. Onderzoeksresultaten 8
3.1 Flora 8
3.2 (Broed)vogels 8
3.3 Herpetofauna en vissen 9
3.4 Zoogdieren 9
3.5 Ongewervelden 10
4. Toetsing Flora- en faunawet 11
4.1 Algemeen 11
4.2 Flora 11
4.3 (Broed)vogels 11
4.4 Herpetofauna en vissen 12
4.5 Zoogdieren 13
4.6 Ongewervelden 13
4.7 Consequenties tijdens de bouwactiviteiten en de zorgplicht 13
5. Conclusie 14
Aanbevelingen 14

Bijlage 1: Uitsnede Natuurloket 16
Bijlage 2: Ligging EHS 17
Bijlage 3: Impressie plangebied 18

1. Aanleiding en doel

Op het terrein van FPK Oldenkotte zijn plannen voor uitbreiding van het hoofdgebouw en nieuwbouw van een gebouw voor dagbesteding.
Om deze plannen te realiseren zijn diverse ruimtelijke ingrepen noodzakelijk. Zo is de uitbreiding van de kliniek gepland op het aanwezige sportveld en zal voor de nieuwbouwlocatie een aanwezige vijver worden gedempt, zal een houtsingel worden verwijderd en dienen enkele gebouwen te worden gesloopt.

Voor de realisatie van voornoemde ontwikkelingen dient een herziening van het bestemmingsplan te worden opgesteld met een ruimtelijke onderbouwing waarin eveneens de relevante natuurwetgeving op de juiste wijze wordt beschreven. Voor de voorgenomen ontwikkelingen is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (Ff-wet) van kracht. Middels deze wet wordt een groot aantal plant- en diersoorten beschermd.
Als er plannen zijn om bepaalde handelingen uit te voeren of wijzigingen aan te brengen in het bestemmingsplan, zal er onderzocht moeten worden of deze plannen, of onderdelen hiervan, nadelige effecten kunnen hebben op aanwezige, of mogelijk aanwezige, beschermde flora en fauna. Middels een natuurtoets kan worden bepaald of dier- en plantsoorten negatieve gevolgen kunnen ondervinden van de werkzaamheden dan wel dat er gezocht moet worden naar mitigerende en/of compenserende maatregelen. Hiervoor zullen eventueel ontheffingen moeten worden aangevraagd bij Dienst Regeling van het ministerie van LNV.

Om aan de zorgplicht te kunnen voldoen, die gesteld wordt in de Flora- en faunawet, is aan Ecochore Natuurtechniek opdracht gegeven voor de uitvoering van een quickscan natuurtoets om zo de mogelijk negatieve effecten op flora en fauna in kaart te brengen. Middels een quickscan wordt een indruk verkregen van de mogelijke waarden van een gebied voor flora en fauna. Dit rapport beschrijft de bevindingen en consequenties.

2. Inventarisatieopzet en gebiedsbeschrijving

Voor de quickscan is de locatie op 8 juni 2010 door een medewerker van Ecochore Natuurtechniek bezocht om zo een verwachting uit te kunnen spreken van het voorkomen van, dan wel het gebruik maken door, beschermde dier- en plantsoorten in het gebied, zoals vermeld in de Flora- en faunawet, Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn en Rode Lijsten.

2.1 Onderzoeksmethodiek

Iedere dier- en plantengroep behoeft zijn eigen methode van inventarisatie om zo een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis van het gebied voor de betreffende soorten of groepen.
Dit onderzoek is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Er is zowel globaal gekeken naar de daadwerkelijk aanwezige flora en fauna, als naar de mogelijke waarden die het gebied herbergt in andere tijden van het jaar die tijdens een éénmalig bezoek niet kunnen worden vastgesteld.
Tijdens het onderzoek zijn de aanwezige ecotopen intensief geïnspecteerd op aanwijzingen van beschermde of Rode lijstgenoteerde flora en fauna.
Als aanvulling op het veldbezoek zijn verspreidingstabellen, verspreidingsatlassen en vrij toegankelijke gegevens van het Natuurloket geraadpleegd voor de kilometerhokken 247-457 en 247-458 (zie bijlage 1).
Aan de hand van de resultaten van het quickscanonderzoek kan worden aangegeven of nadere inventarisaties gewenst zijn of dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de effecten op aanwezige (beschermde) flora en fauna geen bedreiging opleveren en of ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn.

Bezoekdata	starttijd	weersgesteldheid	Onderzoeker
08-06-2010	09:30	bewolkt, droog, windkracht 3, 18 °C	B. Voerman

Tabel 1: bezoekdata en weersgesteldheid

2.2 Gebiedsbeschrijving

Het onderzoeksgebied is gelegen in het buitengebied van Rekken aan de Kienvenneweg 18 in de gemeente Berkelland. De planlocatie ligt in een kleinschalig agrarische gebied waar agrarische gronden afgewisseld worden met diverse houtwallen, -singels en bosjes. Aan de achterzijde wordt het gebied begrensd door enkele voormalige leemwingaten ten behoeve van de dakpanindustrie.

Op de planlocatie treffen we diverse typen bebouwing. Het grootste deel hiervan wordt ingenomen door de eigenlijke kliniek. Ten zuidwesten van dit gebouw staan enkele woningen en een gebouw met de centrale keuken.
Een groot deel van het onbebouwde gebied bestaat uit sportveld of gazon. Het gebied wordt doorsneden door een aangeplante houtsingel met soorten als haagbeuk, veldesdoorn en zomereik. Aan de voet van de singel is een vijver aanwezig als relict van de voormalige gracht. De eigenlijke gracht is nog op de luchtfoto (figuur 2) zichtbaar. Momenteel is de vijver alleen nog ondergronds verbonden met de waterpartij aan de voorzijde het overige deel is gedempt.

Zie voor gebiedsligging figuur 1 en 2 en een gebiedsimpressie bijlage 3.

2.3 Natuurbeschermingswet 98, Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn

De EHS is een netwerk van grote en kleine natuurgebieden (waaronder de Natura2000 gebieden) waarin de natuur (plant en dier) voorrang heeft en wordt beschermd. Daarmee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen, dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.
Natura2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat binnen de Europese Unie wordt opgezet. Het Natura2000 netwerk dient ter bescherming van zowel de gebieden (natuurlijke habitats) als de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten. Deze Natura2000-gebieden vormen de kerngebieden van de EHS zoals deze in Nederland wordt vormgegeven.

De dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden betreffen het Zwillbrocker Venn in Duitsland en het Haaksbergerveen in Overijssel welke op een afstand van respectievelijk 3 en 6 km gelegen zijn.
Het onderzochte gebied is niet gelegen binnen de begrenzingen of invloedsfeer van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), provinciale verbindingszones (PEHS en evz) of Natura2000 gebieden waardoor verdere toetsing aan deze gebieden niet noodzakelijk is.

Zie bijlage 2 voor de ligging van het gebied ten opzichte van de EHS.

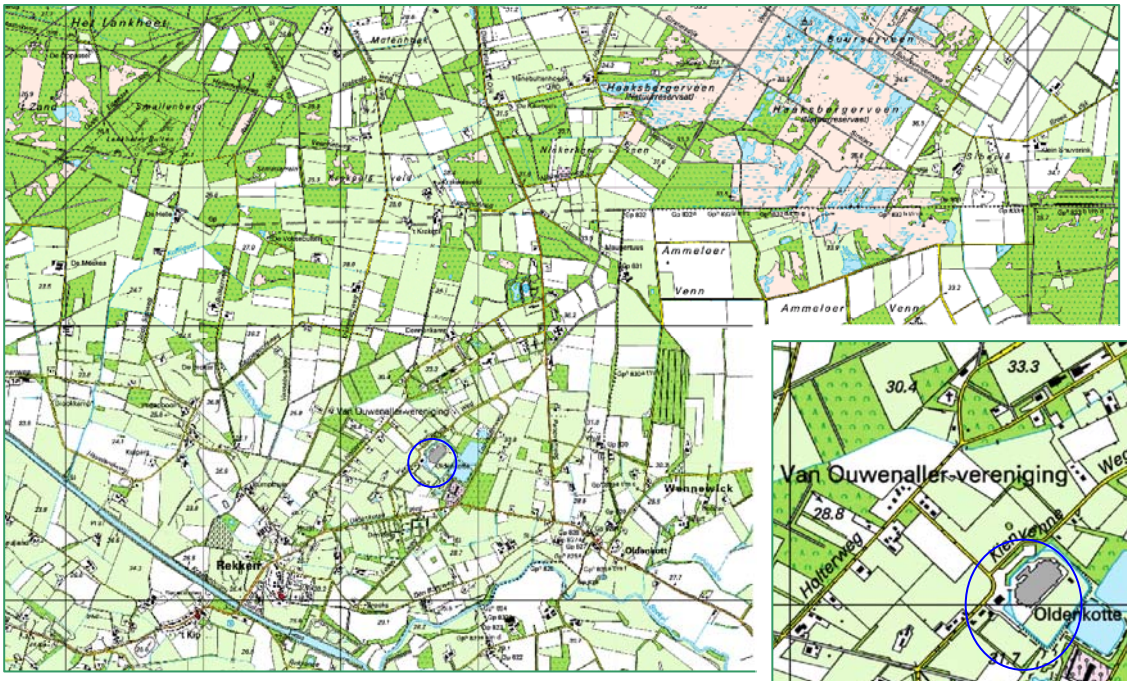

Figuur 1. Ligging onderzoeksgebied

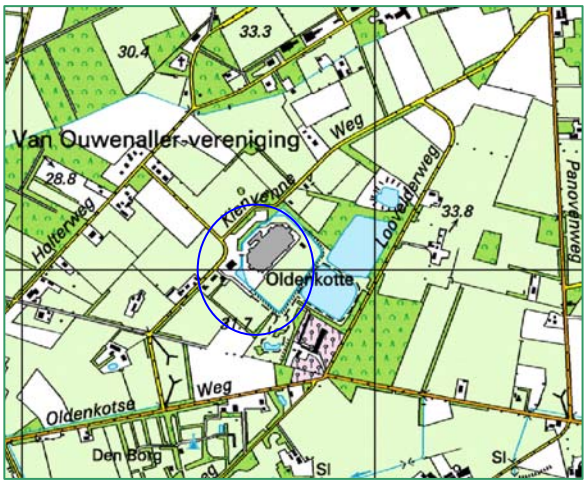

Uitsnede

Figuur 2. Luchtfoto plangebied
De rode vlakken geven globaal de delen van het terrein waar de ontwikkelingen gepland zijn. Voor het quickscan onderzoek zijn deze delen als uitgangssituatie gehanteerd.

2.4 Geplande werkzaamheden

Op het terrein van FPK Oldenkotte zijn plannen voor uitbreiding van de bestaande kliniek en nieuwbouw van een gebouw voor dagbesteding.
Om deze plannen te realiseren zijn diverse ruimtelijke ingrepen noodzakelijk. Zo is de uitbreiding van de kliniek gepland op het aanwezige sportveld en zal voor de nieuwbouwlocatie een aanwezige vijver worden gedempt, zal een houtsingel worden verwijderd en dienen enkele gebouwen te worden gesloopt.

De werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als Ruimtelijke Ingrepen.

3. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden kort de bevindingen van de veldbezoeken weergegeven. In het volgende hoofdstuk worden de wettelijke consequenties en eventuele aanbevelingen gegeven. Als aanvulling op het veldbezoek zijn gegevens van het Natuurloket geraadpleegd voor de kilometerhokken 247-457 en 247-458 (zie bijlage 1).

3.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde of Rode lijstgenoteerde soorten aangetroffen. Het plangebied wordt gekenmerkt door soorten van matig schrale tot matig rijke gronden. Daarnaast zijn enkele aangeplante houtopstanden en plantsoenen aanwezig.

Met name de taluds van de vijver en grasvelden herbergen soorten van vrij schrale omstandigheden met kenmerkende soorten als pinksterbloem, duizendblad, rode klaver, biggenkruid, scherpe boterbloem, heermoes, pitrus, teunisbloem spec ed.

Meer bijzondere ecotopen waarvan op tabel 2 en tabel 3 vermelde vaatplanten afhankelijk zijn, denk aan heideterreinen, hoogvenen, kademuren / oude stadsmuren, zandverstuivingen en bodems die onder invloed staan van nutriëntarme kwel, komen niet voor in het plangebied. Gezien de intensiteit van de inventarisatie, is het aannemelijk dat er soorten zijn gemist. Beschermde Tabel 2 of 3 soorten Flora- en faunawet (Ff-wet), zie kader blz. 10, zijn op de planlocatie niet te verwachten.

Natuurloket
Bij het Natuurloket (zie bijlage 1) worden voor beide kilometerhokken melding gemaakt van één Rode lijstgenoteerde vaatplant. Beschermde soorten zijn niet bekend.
Beide kilometerhokken zijn als matig *onderzocht* weergegeven.

3.2 (Broed)vogels

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden middels een eenmalig bezoek binnen de broedperiode van de meeste vogelsoorten. Hierdoor zijn enkele territoriumindicerende broedvogelsoorten aangetroffen maar zal dit een onvolledig beeld betreffen. Aangetroffen soorten zijn: koolmees, merel, houtduif, huismus en vink.

Het hoofdgebouw biedt nauwelijks tot geen geschikte mogelijkheden voor huismussen. Ook het huidige keukengebouw en personeelskantine bieden voor deze soorten geen geschikte broedgelegenheden.
De aanwezige woonhuizen zijn echter wel geschikte voor deze soort. Er zijn diverse mogelijkheden voor de bouw van nesten onder de dakpannen.
Naast huismussen zijn ook gierzwaluwen vogelsoorten die met name onder dakpannen van gebouwen worden aangetroffen. De aanwezige gebouwen bieden echter voor deze soort geen geschikte broedlocaties. Met name door het ontbreken van vrije invliegmogelijkheden voldoen de gebouwen niet aan de basiseisen voor gierzwaluwen.

Overige vogelsoorten waarvan de nestgelegenheden jaarrond bescherming genieten, zoals beschreven in de ‘aangepaste lijst beschermde vogelnesten’ van het ministerie van LNV 2009, zijn niet aangetroffen en niet te verwachten.
Door de relatief lage leeftijd van de te rooien bomen bevatten deze geen geschikte holten voor holenbroedende soorten.

Naast bovengenoemde soorten kunnen meer algemene vogelsoorten van tuin-, park- en struweel worden verwacht. Met name in het aanwezige groen en het omringende gebied zijn diverse geschikte broedlocaties voor vogels aanwezig.

3.3 Herpetofauna en vissen

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen verricht van reptielen en amfibieën.

Voor reptielen ontbreekt het aan geschikt habitat binnen de begrenzing van het plangebied en de directe omgeving hiervan waardoor aanwezigheid van soorten uit deze soortgroep niet te verwachten is.

De aanwezige vijver biedt in potentie geschikt biotoop voor enkele amfibieën. Door de grote dichtheid aan vis, waaronder forse karpers en snoek, volledig aanwezige beschoeiing en weinig geschikte watervegetatie, is de vijver echter nauwelijks geschikt.
Zwaar beschermde soorten zijn hier niet te verwachten. Aanwezigheid van lage aantallen van enkele licht beschermde soorten als gewone pad, groene kikker complex, kleine watersalamander ed is niet geheel uit te sluiten. Er zijn echter geen larven of eiafzettingen aangetroffen.

De tijdens het veldbezoek aangetroffen vissen, karper en snoek, zijn niet beschermd. Beschermde soorten zijn niet te verwachten door het ontbreken van geschikte omstandigheden. Uitzondering hierop is de kleine modderkruiper waarvan aanwezigheid niet is uit te sluiten.

Natuurloket
In beide kilometerhokken wordt melding gemaakt van 1 licht beschermde amfibieënsoort.
Beide hokken zijn *matig onderzocht*.
Reptielen zijn in beide hokken niet bekend. De hokken zijn echter *niet* op reptielen onderzocht.
De groep vissen zijn in beide hokken *niet* onderzocht.

3.4 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van bosmuis (vraatspoor hazelnoot) en konijn (uitwerpselen) aangetroffen.
Naast de aangetroffen soorten zijn op de planlocatie verschillende zoogdiersoorten mogelijk aan te treffen. Hierbij kan gedacht worden aan algemene soorten als: ware muizen, spitsmuizen, egel en algemene marterachtigen. Het gebied kan eveneens een onderdeel vormen van het territorium van steenmarter. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van deze soort is niet aangetroffen.
Ook aanwezigheid van eekhoorn in het gebied is niet uit te sluiten. Nesten van deze soort zijn echter niet aanwezig.
Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde soorten aangetroffen.

Natuurloket
Van de groep zoogdieren zijn enkele waarnemingen bekend. In beide kilometerhokken wordt melding gemaakt van zwaar beschermde soorten. Deze zwaar beschermde soorten staan eveneens vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Naar alle waarschijnlijkheid betreft het vleermuizen.
De kilometerhokken zijn als *slecht* onderzocht weergegeven.

Vleermuizen
De te slopen bebouwing (de woningen) zijn zeer geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger.
Door het parkachtige karaker van het plangebied en de ligging in een gebied met veel groenstructuren, is het gebied geschikt foerageergebied voor verscheidene soorten. Dit betreft met name de soorten gewone grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (van deze laatste drie soorten zijn waarnemingen in de omgeving bekend – B. Voerman)die verblijven kunnen hebben in bebouwing en boombewonende soorten als o.a. ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis.
Door de afwezigheid van oudere bomen met geschikte holten zijn geen verblijven van specifiek boombewonende soorten te verwachten.

Natuurloket
Bij het Natuurloket zijn twee waarnemingen bekend die vermoedelijk op vleermuizen betrekking hebben.

3.5 Ongewervelden

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied enkele soorten aangetroffen: kleine roodoogjuffer, lantaarntje en klein koolwitje.
Binnen de planlocatie liggen geen ecotopen die beschermde ongewervelden een goede leefomgeving bieden. Het voorkomen van beschermde ongewervelden, waaronder libellen, vliegend hert, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren, is derhalve uitgesloten.

Bij het Natuurloket zijn geen waarnemingen van ongewervelden bekend.

4. Toetsing Flora- en faunawet

4.1 Algemeen

Sinds het inwerking treden van de AMvB artikel 75, 26 feb. 2005, is de beschermde status van dieren en planten opgedeeld in 3 tabellen.
Soorten die vermeld staan op Tabel 1 zijn vrijgesteld van ontheffing indien de werkzaamheden aan te merken zijn als Ruimtelijke Ontwikkelingen. Tabel 2 en 3 soorten zijn zwaarder beschermd en hiervoor is nader onderzoek of toetsing noodzakelijk.

Voor vogels geldt dat alle inheemse soorten beschermd zijn. Verstoring of verontrusting van broedende vogels is niet toegestaan. Daarnaast zijn er enkele soorten die jaarrond gebruik maken van dezelfde broedlocaties of die afhankelijk zijn van specifieke locaties; deze locaties zijn jaarrond beschermd.
De groep *vogels* wordt niet specifiek aangegeven in de tabelverdeling. Voor deze groep is slechts ontheffing mogelijk voor belangen die betrekking hebben op bescherming van flora en fauna, veiligheid voor het vliegverkeer of volksgezondheid.

Tabelindeling Flora- en faunawet

Tabel 1: Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing/lichte toets
Tabel 2: Overige soorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/lichte toets
Tabel 3: Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

4.2 Flora

In het gebied zijn tijdens de quickscan geen beschermde plantensoorten waargenomen.
Het Natuurloket maakt melding van 1-2 Rode lijstgenoteerde soorten. Deze hebben geen beschermde status in het kader van de Flora- en faunawet.
Gezien het beheer en de opbouw van de locatie is aanwezigheid van zwaar beschermde plantensoorten niet te verwachten.
Aangezien zwaar beschermde soorten ontbreken, is nader onderzoek of ontheffing niet noodzakelijk.

4.3 (Broed)vogels

Alle waargenomen en te verwachten vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Flora- en faunawet en de Vogelrichtlijn. Ontheffing voor deze diergroep is in de meeste gevallen niet mogelijk.
Dit betekent dat het verstoren, verontrusten, doden en anderszins van vogels en nesten niet is toegestaan. Deze overtredingen zijn mogelijk door het uitvoeren van de geplande werkzaamheden.
Voor vogels geldt dat deze tijdens de broedperiode het meest gevoelig zijn voor verstoring. De rest van het jaar zijn zij flexibeler en is de kans op nadelige effecten door de werkzaamheden voor de individuen aanzienlijk minder. Hierdoor is het sterk aan te bevelen buiten het broedseizoen te starten met de werkzaamheden waardoor bij aanvang van het broedseizoen het verstoringeffect op vogels minimaal is.
Globaal kan worden gezegd dat de broedperiode, voor de mogelijk aanwezige soorten, ligt tussen 15 maart en 15 juli. Hierbij dient wel te worden op gemerkt dat indien broedende

vogels in een andere periode van het jaar worden aangetroffen, hierbij zorgvuldig dient te worden omgegaan zodat verstoring van de broedende vogels wordt voorkomen.

Niet alle vogels maken jaarlijks een nieuw nest om te broeden. Een deel van de soorten gebruik jaarlijks hetzelfde nest of dezelfde locatie om hun jongen groot te brengen. Ook zijn er soorten die jaarrond gebruik maken van vaste verblijfplaatsen. Voor deze soorten geldt dat de nest- of verblijflocaties jaarrond beschermd zijn en dat inzichtelijk gemaakt moet worden welke gevolgen de werkzaamheden voor deze soorten hebben.
Voor de gebouwen op de planlocatie en de directe omgeving geldt dit voor de huismus waarvan de vaste verblijfplaatsen jaarrond beschermd zijn en derhalve in kaart moeten worden gebracht.

Voor overige mogelijk aanwezige soorten in de directe omgeving van de planlocatie zullen geen vaste verblijfplaatsen of verblijfplaatsen die van groot belang zijn voor de soorten worden aangetast waardoor voor de overige vogelsoorten geen nader onderzoek noodzakelijk is.

Met betrekking tot huismussen is het van belang voldoende informatie te hebben om de gevolgen in kaart te brengen en een afweging te maken welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Voor deze afweging zijn te weinig gegevens voorhanden en is nader onderzoek in de periode april-juni noodzakelijk.

4.4 Herpetofauna en vissen

Alle amfibieën en reptielen zijn beschermd krachtens de Ff-wet en enkele soorten tevens krachtens de Habitatrichtlijn. Op de planlocatie zijn zwaar beschermde soorten uit deze groepen te verwachten.
Nader onderzoek naar amfibieën en reptielen of een ontheffing is niet noodzakelijk.

De aanwezigheid van kleine modderkruiper is niet geheel uit te sluiten. Deze soort is zwaar beschermd als *tabel 2 soort*.
Het dempen van de vijver zal een vermindering van het biotoop van deze soort tot gevolg hebben en de kans op schade aan individuen indien geen voorzorgsmaatregelen worden getroffen. Door het uitvoeren van de juiste mitigerende maatregelen is geen ontheffing of nader onderzoek noodzakelijk.

Als mitigerende maatregelen zijn twee zaken van belang:

- Periode van uitvoering
- Methode van dempen

Periode van dempen
Deze soort (en veel ander waterleven) is het minst kwetsbaar in de periode september-oktober. Deze periode ligt buiten de voortplantingstijd en niet in de periode van winterrust.

Methode van dempen
Door het waterpeil middels een pomp te verlagen is het mogelijk om de aanwezige vissen en amfibieën met een schepnet te vangen. De gevangen dieren kunnen worden overgezet naar een deel van de gracht die niet wordt aangetast, mits deze voldoende geschikt is. Bij een dikke sliblaag is het raadzaam deze uit te graven en op de wal te doorzoeken op achtergebleven dieren als modderkruipers. Het wegvangen van de vis dient door een ter zake deskundige op het gebied van vissen te worden uitgevoerd.

De vijver staat middels een duiker in verbinding met overige delen van de gracht op het terrein. Hierdoor is het mogelijk het dempen van de vijver richting de duiker uit te voeren. Hierdoor hebben eventuele achtergebleven vissen, macrofauna en andere aanwezige soorten alsnog een mogelijkheid te vluchten naar de andere waterpartijen. Of deze duiker hiervoor voldoet kan ter plaatse worden beoordeeld.

Indien bovenstaande maatregen juist worden uitgevoerd is geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

4.5 Zoogdieren

Tijdens het onderzoek zijn enkele sporen aangetroffen en zichtwaarnemingen gedaan van konijn en bosmuis.
In het gebied kunnen diverse soorten worden aangetroffen als: ware muizen, spitsmuizen, egel, algemene marterachtigen enz. Deze soorten staan vermeld op Tabel-1 Ff-wet waardoor een vrijstelling geldt voor Ruimtelijke Ontwikkelingen.

De aanwezigheid van eekhoorn en steenmarter is niet geheel uit te sluiten. Er zijn echter geen nesten of vaste verblijfplaatsen van deze soorten aangetroffen. Gezien de huidige plannen blijft de omgeving geschikt als foerageergebied waardoor geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten zijn.

Overige vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde grondgebonden zoogdiersoorten is niet te verwachten.

Vleermuizen
Het gebied is geschikt voor vleermuizen als foerageergebied. Ook de aanwezigheid van verblijfplaatsen in de te slopen gebouwen is niet uit te sluiten.
Voor deze groep is het noodzakelijk inzicht te krijgen in soortsamenstelling, aanwezige verblijfplaatsen en foerageeractiviteiten. Nader onderzoek naar deze soortgroep is hierdoor noodzakelijk. Hierbij zal gericht gezocht moeten worden naar verblijfplaatsen (gebouwen), foerageergedrag en paar- en baltsgedrag. Hiervoor zijn enkele bezoeken verspreidt over het jaar noodzakelijk.

4.6 Ongewervelden

Het gebied is matig geschikt als voortplantings- en leefgebied voor vlinders en andere insecten. Beschermde soorten zijn niet te verwachten aangezien de soorten van deze groepen veelal erg kritisch zijn aan het biotoop.

4.7 Consequenties tijdens de bouwactiviteiten en de zorgplicht

Tijdens de bouwwerkzaamheden is het mogelijk dat er nieuwe situaties worden gecreëerd voor dieren en planten om zich vestigen. Het verdient aanbeveling om bouwmateriaal en eventuele zandhopen slechts korte tijd op te slaan. Hierdoor wordt voorkomen dat dieren en planten zich tijdens de werkzaamheden kunnen vestigen. Voor alle dier- en plantsoorten, wel of niet beschermd, geldt de algehele zorgplicht, zie kader.

Naast de aandacht voor beschermde soorten geldt voor alle in het wild levende dieren en planten artikel 2 van de Flora- en faunawet.

Artikel 2

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

5. Conclusie

Door de inventarisatie uit te voeren in de vorm van een quickscan, is het waarschijnlijk dat dier- en plantsoorten zijn gemist.
Bij het Natuurloket zijn verscheidene waarnemingen bekend van beschermde soorten. Ook verspreidingsatlassen laten waarnemingen van enkele beschermde soorten in de directe omgeving van het plangebied zien.
Er zijn tijdens het veldbezoek geen waarnemingen gedaan van beschermde dieren en planten die vermeld staan in tabel 2 of 3 van de Ff-wet, behoudens enkele vogelsoorten.

Van twee soortgroepen zijn te weinig gegevens voorhanden om gefundeerde uitspraken te doen met betrekking tot de geplande werkzaamheden.
Voor deze groepen dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. Het betreft de groepen zoals opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2):
Het nader onderzoek is gebaseerd op relevante onderzoeksprotocollen.

soortgroep	Aantal bezoeken	Tijdstip onderzoek	Type onderzoek	Periode van onderzoek
Vleermuizen: kraam - en zomerverblijven	2-3	avond/nacht en ochtend	bat-detector	april - 15 juli
Vleermuizen: Balts- en paarverblijven	2	avond	bat-detector	15 aug - 15 sept
Vogels (huismus)	2	ochtend-avond/dag	visueel	april - juni

Tabel 2: overzicht noodzakelijk aanvullende onderzoeken

Voor de overige groepen zijn geen nadere onderzoeken of ontheffingen noodzakelijk.

De vijver biedt in potentie een leefgebied van de beschermde kleine modderkruiper. Door het nemen van de juiste voorzorgsmaatregelen voor en tijdens het dempen, is een ontheffing niet noodzakelijk. Indien deze maatregelen niet op de juiste wijze zoals beschreven kunnen worden uitgevoerd is nader onderzoek noodzakelijk om aan- of afwezigheid van de soort vast te kunnen stellen.

Aanbevelingen

Faunavoorzieningen
Zoals eerder beschreven leent het gebied zich naar alle waarschijnlijkheid goed als foerageergebied voor o.a. verschillende soorten vleermuizen en vogels. Ook zijn verblijfplaatsen van enkele soorten niet uit te sluiten. Om dit in kaart te brengen is nader onderzoek noodzakelijk.

Ongeacht of verblijven worden vastgesteld, zijn er diverse mogelijkheden om tijdens de nieuwbouw eenvoudige voorzieningen te treffen waardoor voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen kunnen worden gerealiseerd. Ook voor soorten als huismus, evt. gierzwaluw en enkele holenbroedende vogels zijn in het gebouw eenvoudig aanpassingen te realiseren. Indien bij nader ecologisch onderzoek naar deze groepen aanwezigheid en mogelijk negatieve effecten worden aangetoond, kunnen dergelijke voorzieningen mogelijk eveneens gelden als mitigerende of compenserende maatregelen zoals deze opgelegd worden in noodzakelijk ontheffingen. Hierdoor is het raadzaam in een vroeg

stadium van de planvorming te zoeken naar inpassingmogelijkheden van deze voorzieningen.

Hieronder worden enkele mogelijkheden ter overweging weergegeven:

- Inmetselstenen voor vleermuisverblijven
- Toegangsmogelijkheden achter betimmeringen (bijv. gootbetimmering)
- Inmetselstenen of speciale dakpannen voor gierzwaluw (indien nieuwbouw hoger wordt dan 2 verdiepingen)
- Vogelvides voor huismus
- Geen toename van verlichting op het terrein ivm negatieve effect op vleermuizen
- Groene daken (bijv. sedum, gras ed.)
- Nieuwe aanplant met inheems bosplantsoen
- Inmetselstenen voor holenbroedende vogels

Deze lijst geeft enkele voorbeelden van mogelijkheden die kunnen dienen ter compensatie van mogelijke negatieve effecten op dieren en planten of kan een handreiking zijn naar dieren en planten in de bebouwde omgeving. Het aanbrengen van enkele voorzieningen draagt veelal bij aan een positieve beleving van bewoners en omwonenden van natuur in de directe woonomgeving.
Indien gewenst kan Ecochore Natuurtechniek behulpzaam zijn bij het zoeken en uitwerken van ecologische inrichting en voorzieningen op het terrein en in de bebouwing.

Literatuur

- www.natuurloket.nl
- www.minlnv.nl
- www.gelderland.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- H. Limpens et al.; Atlas van de Nederlandse Vleermuizen - Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV-uitgeverij. 1997.
- Drs. E.J. Weeda et al.; Nederlandse Ecologische Flora – Wilde planten en hun relaties. KNNV-uitgeverij. 2003
- Verspreidingstabellen RAVON

Bijlage 1: Uitsnede Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:247 / Y:457

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					1	goed	-	1991-2007
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	1	2		2		slecht	11-25%	1997-2007
Broedvogels			1			slecht	0%	1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	1					slecht	51-100%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						niet		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Rapportage voor kilometerhok X:247 / Y:458

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					1	matig	-	1975-2007
Mossen						redelijk		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren		1		1		slecht	0%	1997-2007
Broedvogels			1		1	goed	0%	1996-2007
Watervogels			14			niet	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	1					matig	51-100%	1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						matig		1998-2008
Nachtvlinders						matig		1980-2008
Libellen						niet		1993-2007
Sprinkhanen					0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Bijlage 2: Ligging EHS

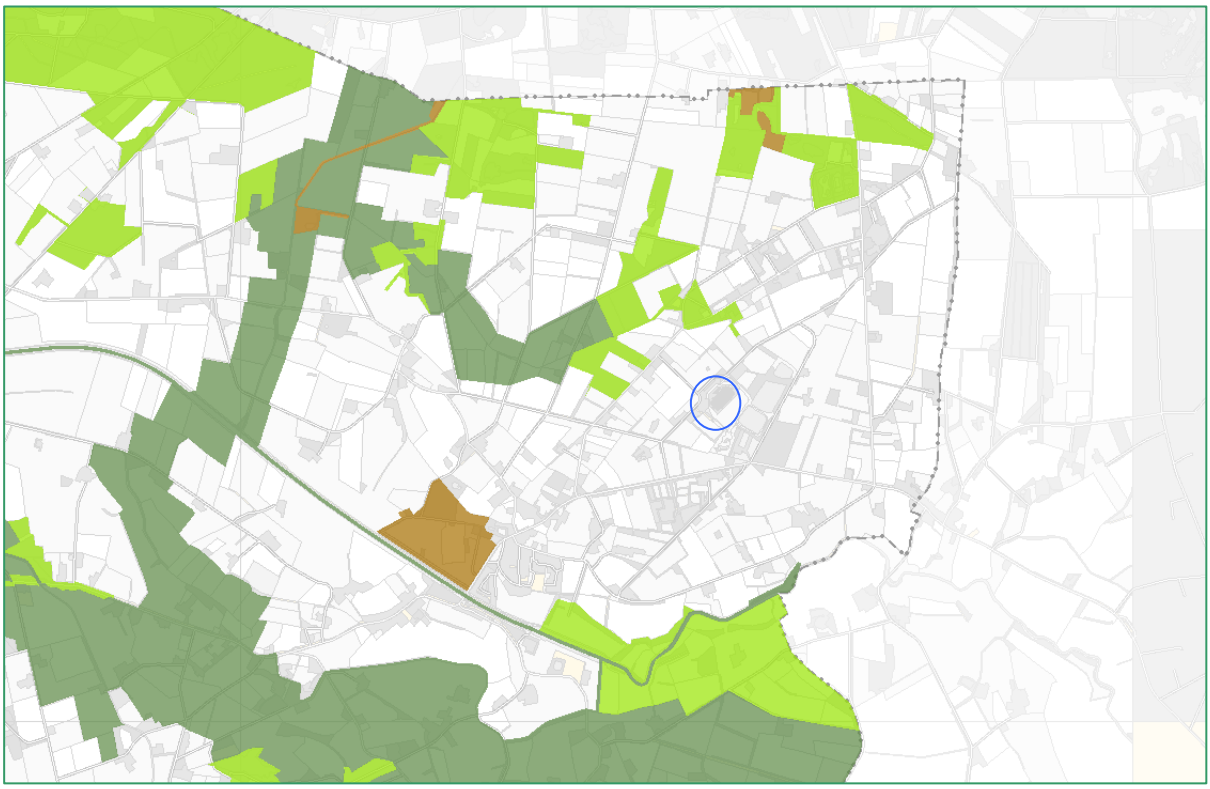

Figuur 3: ligging EHS ten opzichte van het plangebied.
Blauwe cirkel betreft globaal de onderzoekslocatie.
Bron: site provincie Gelderland.

Legenda
Ecologische hoofdstructuur (kernkwaliteit)
- Verbindingszone
- Natuurgebied
- Verwevingsgebied

Bijlage 3: Impressie plangebied